

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра англійської філології

Професор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Габрилюк С. В. *С.В.Г.*

Протокол № 2 від «16» жовтня 2019 р.

№1816102019

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
ВСТУП ДО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

підготовки бакалавра

галузі знань 03 Гуманітарні науки / 01 Освіта/Педагогіка

спеціальності 035 Філологія / 014 Середня освіта

освітньо-професійної програми Мова і література (англійська). Переклад /
Англійська мова

Луцьк – 2019

Програма навчальної дисципліни «Вступ до перекладознавства» для підготовки студентів освітнього рівня «Бакалавр» галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, освітньо-професійної програми Мова і література (англійська). Переклад та галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта, освітньо-професійної програми Англійська мова.

Розробник: Лесик Ірина Валеріївна, канд. філол. наук, доцент кафедри англійської філології, Шкамарда Оксана Андріївна, асистент

Рецензент: Киричук Лариса Миколаївна, канд. філол. наук, доцент кафедри англійської філології

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри англійської філології

Протокол № 1 від 28 серпня 2019 р.

Завідувач кафедри:

(Ущина В. А.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету іноземної філології

Протокол № 1 від 11 вересня 2019 р.

Голова науково-методичної комісії факультету

(Павлюк А. Б.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1.1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки / 01 Освіта/Педагогіка 035 Філологія Мова та література (англійська). Переклад / 014 Середня освіта (Англійська мова) Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 60 / 2		Рік навчання 1 (035 Філологія Мова та література (англійська). Переклад) Рік навчання 2 (014 Середня освіта (Англійська мова))
		Семестр 1 (035 Філологія Мова та література (англійська). Переклад) Семестр 3 (014 Середня освіта (Англійська мова))
ІНДЗ: немає		Лекції 16 год. Практичні (семінарські) 10 год. Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.

		Самостійна робота 30 год.
		Консультації 4 год.
		Форма контролю: залік

Таблиця 1.2

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки / 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна
Кількість годин/кредитів 60 / 2		Рік навчання 1
		Семестр 1
ІНДЗ: немає	035 Філологія Мова та література (англійська). Переклад / 014 Середня освіта (Англійська мова) Бакалавр	Лекції 8 год.
		Практичні (семінарські) 4 год.
		Лабораторні 0 год.
		Індивідуальні 0 год.
		Самостійна робота 40 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: залік

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Курс «Вступ до перекладознавства» є складовою частиною нормативних філологічних дисциплін, які входять до циклу загальної підготовки студентів освітнього ступеня «Бакалавр» галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія та галузі знань 01 Освіта, спеціальності 014 Середня освіта (Англійська мова).

Теоретичний предмет «Вступ до перекладознавства» покликаний ознайомити студентів з найважливішими поняттями та актуальною проблематикою науки про переклад, увести їх у коло перекладознавчої термінології, що використовуватиметься в усіх перекладознавчих курсах і безпосередньо в перекладацькій практиці впродовж усіх років навчання.

Мета курсу полягає у створенні теоретичної бази, необхідної для успішного формування та подальшого розвитку практичних умінь і навичок перекладацької діяльності, в опануванні системою знань про закономірності процесу перекладу. **Основні завдання курсу:** ознайомити студентів з основними розділами сучасного перекладознавства; дати коротку характеристику особливостей перекладацької діяльності в різні історичні періоди і в наші дні; охарактеризувати процес перекладу та його закономірності; дати аналіз різних видів перекладацької діяльності.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Після вивчення дисципліни студенти повинні **знати:** основні етапи формування, напрямки та перспективи розвитку теоретичного перекладознавства; науково-методологічну базу та термінологію сучасного теоретичного перекладознавства; основні види перекладів, специфіку усного та письмового перекладів; основи професійної діяльності перекладача.

Студенти повинні **набути такі вміння:** дослідити місце, роль та еволюцію перекладу у зв'язку з розвитком суспільства, його матеріальної та духовної культури, політичних і економічних зв'язків; визначити процес становлення та розвитку перекладацької думки і національних

перекладацьких традицій на підставі аналізу відповідних джерел; користуватися базовою термінологією теорії перекладу; ідентифікувати види перекладацької діяльності; застосовувати теоретичні перекладознавчі знання для вирішення прикладних завдань перекладу.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Вступ до перекладознавства» складається з двох змістових модулів відповідно кількості кредитів, передбачених навчальним планом на вивчення дисципліни протягом семестру. Структуру навчальної дисципліни для денної форми навчання представлено у вигляді таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. (Семін.)	Лабор.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні поняття сучасного перекладознавства.						
Тема 1. Теорія перекладу як наукова дисципліна. Розділи перекладознавства. Міждисциплінарний характер сучасного перекладознавства	6,25	2	1		3	0,25
Тема 2. Переклад: проблема дефініції та типологія	7,25	2	1		4	0,25
Тема 3. Інформація як основа перекладу. Типологія інформації в перекладознавстві.	6,25	2	1		3	0,25

Тема 4. Поняття еквівалентності та його співвідношення з поняттям адекватності. Типи еквівалентності. Трансформації як спосіб досягнення еквівалентності	9	2	2		4	1
Тема 5. Професійна компетентність перекладача	6,25	2	1		3	0,25
Разом за змістовим модулем 1	35	10	6		17	2
Змістовий модуль 2. Історичні аспекти перекладознавства						
Тема 1. Переклад у стародавньому світі, середньовічній Європі та в епоху Відродження.	5,5	1	1		3	0,5
Тема 2. Перекладацька діяльність епохи бароко, класицизму та романтизму в історії зарубіжного перекладу	6,5	2	1		3	0,5
Тема 3. Перекладацька діяльність в Європі та США в ХХ – на початку ХХІ ст.	5,5	1	1		3	0,5
Тема 4. Короткий огляд історії перекладацької діяльності і перекладознавства в Україні	7,5	2	1		4	0,5
Разом за змістовим модулем 2	25	6	4		13	2
Усього годин	60	16	10		30	4

Структуру навчальної дисципліни для заочної форми навчання представлено у вигляді таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. (Семін.)	Лабор.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні поняття сучасного перекладознавства.						
Тема 1. Теорія перекладу як наукова дисципліна. Розділи перекладознавства. Міждисциплінарний характер сучасного перекладознавства	6,5	1	0,5		4	1
Тема 2. Переклад: проблема дефініції та типологія	6,5	1	1		4	1
Тема 3. Інформація як основа перекладу. Типологія інформації в перекладознавстві.	6,5	1	0,5		4	1
Тема 4. Поняття еквівалентності та його співвідношення з поняттям адекватності. Типи еквівалентності. Трансформації як спосіб досягнення еквівалентності	10	2	1		4	2
Тема 5. Професійна компетентність перекладача	6,5	1	1		4	1
Разом за змістовим модулем 1	36	6	4		20	6
Змістовий модуль 2. Історичні аспекти перекладознавства						
Тема 1. Переклад у стародавньому						

світі, середньовічній Європі та в епоху Відродження.	6	0,5			5	0,5
Тема 2. Перекладацька діяльність епохи бароко, класицизму та романтизму в історії зарубіжного перекладу	6	0,5			5	0,5
Тема 3. Перекладацька діяльність в Європі та США в ХХ – на початку ХХІ ст.	6	0,5			5	0,5
Тема 4. Короткий огляд історії перекладацької діяльності і перекладознавства в Україні	6	0,5			5	0,5
Разом за змістовим модулем 2	24	2	0		20	2
Усього годин	60	8	4		40	8

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Враховуючи специфіку навчального курсу самостійна робота передбачає:

- підготовку до семінарських занять та самостійне опрацювання тем;
- виконання практичних завдань у позааудиторний час;
- систематизацію вивченого матеріалу для написання модульних контрольних робіт, підсумкових робіт.

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Виконання індивідуального науково-дослідного завдання для студентів не передбачено.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

При вивченні курсу студент виконує такі види робіт: вивчення лекційного матеріалу, опрацювання матеріалу на семінарах, виконання самостійних завдань, написання модульних контрольних робіт. Усі види навчальної діяльності студента оцінюються певною кількістю балів. Сумарна кількість балів, яку студент отримує за 100- бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку, що відповідає: зараховано, не зараховано з необхідністю повторного складання.

Діагностика успішності навчання студентів здійснюється шляхом проведення поточного та підсумкового контролю.

Поточне оцінювання призначено для визначення рівня навченості студентів під час проведення лекційних та практичних занять і реалізується у формі опитування, виступів на заняттях, перевірки виконаних студентами самостійних завдань та індивідуальної роботи . Максимальна оцінка студента за поточне оцінювання становить 40 балів.

Підсумковий контроль відбувається у формі заліку. Залік складається з підсумкового тесту та усної відповіді. Максимальна кількість балів за підсумковий тест дорівнює 30 балам. Максимальна кількість балів за усну відповідь дорівнює 30 балам. Максимальна кількість балів за підсумковий контроль – 60. Підсумковий тест та усна відповідь є відображенням теоретичного та практичного матеріалу, засвоєного під час опрацювання курсу.

Студенту, який після написання підсумкового тесту набрав кількість балів, достатню для отримання заліку (не менше 60 балів), за бажанням підсумкова оцінка виставляється автоматично.

Таблиця 3

Розподіл балів

Поточний контроль (має 40 балів)		Модульний контроль (має 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1		Модуль 2		
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Підсумковий тест	Усна відповідь	
20	20	30	30	100

На семінарському занятті оцінюються:

- 1) усна відповідь студента з основного питання;
- 2) доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- 3) участь в обговоренні дискусійних питань та вміння доведення власної думки;
- 4) виконання практичних завдань.

Критерії оцінювання знань студента на семінарських заняттях

Таблиця 4

Оцінка національною шкалою	за	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
5 відмінно		90 – 100	Аргументована, логічна, повна відповідь; глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; творче осмислення матеріалу; чітка, лаконічна відповідь на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язуванні практичних задач. Активна участь в обговоренні дискусійних питань.
4 добре		74-89	Аргументована, логічна, повна відповідь; міцні знання навчального матеріалу, включаючи аргументовані відповіді на поставлені питання; чітка, лаконічна відповідь майже на всі поставлені питання; вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; активна участь в обговоренні дискусійних питань.

		Міцні знання навчального матеріалу, вміння орієнтуватися в ньому; оперування необхідним колом понять та категорій; вміння встановити зв'язок між теорією та практикою, в цілому логічна відповідь з незначною кількістю помилок.
3 задовільно	60-73	Посередні знання навчального матеріалу; мало аргументовані відповіді; слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних завдань. Фрагментарне володіння матеріалом і необхідним колом понять та категорій курсу; відповідь, яка містить значну кількість недоліків і помилок; неповне висвітлення змісту питань; недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; часткове опрацювання матеріалу підручника.
2 незадовільно з можливістю повторного складання	35-59	Неопанування значної частини матеріалу курсу; неоволодіння понятійним апаратом; відсутність будь-якої опрацьованої літератури. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання.
2 незадовільно з обов'язковим повторним курсом	1-34	Студент не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Алексеева И. С. Профессиональный тренинг переводчика: [Учебное пособие] / Алексеева И. С. - Спб.: Союз, 2001. - 288 с.
2. Бабич Н.Д. Основы теории і практики перекладу / Бабич Н.Д. – Чернівці: Рута, 2003. – 104 с.
3. Кияк Т.Р., Науменко А.М., Огуй О.Д. Теорія і практика перекладу (німецька мова) / Кияк Т.Р., Науменко А.М., Огуй О.Д. . – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592 с.
4. Комиссаров В. Н. Общая теория перевода: [Учебное пособие] / В.Н Комиссаров. - М.: ЧеРо, 2000. - 136 с.

5. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу / В. В. Коптілов. – К. : Юніверс, 2003. – 264 с.
6. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник / Корунець І.В. – Вінниця : Нова книга, 2003. – 448 с.
7. Корунець І.В. Вступ до перекладознавства: Підручник / Корунець І.В. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 512 с.
8. Мирам Г. Е., Дайнеко В. В., Тарануха Л. А и др. Основы перевода. Курс лекций по теории и практике перевода для институтов и факультетов международных отношений / Мирам Г. Е., Дайнеко В. В., Тарануха Л. А - Киев: Эльга, Ника-центр, 2002. - 248 с.
9. Міщенко Л.О., Турченко О.М. Теорія і практика перекладу. Посібник.- Вінниця: Нова книга, 2003. - 176 с.
10. Непряч Т.Є., Чала Ю.П. Через терни до зірок: труднощі перекладів художніх творів. Навчальний посібник / Непряч Т.Є., Чала Ю.П. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 200 с.
11. Олікова М. О. Теорія і практика перекладу: [навчальний Посібник] / М.О. Олікова. - Луцьк: Вежа, 2000. - 170 с.
12. Федоров А.В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы) / Федоров А.В. – СПб – М: Издательский Дом "ФИЛОЛОГИЯ ТРИ", 2002. - 416 с.

Додаткова:

1. Гайнічеру О.І. Поезія і мистецтво перекладу / О. І. Гайнічеру. - К. : Дніпро, 1990. - 212 с.
2. Дашенко О.І. Практикум з художнього перекладу / О.І.Дашенко. – Чернівці: Рута, 2003. – 40 с.
3. Докштейн С.Я. Практический курс перевода научно-технической литературы / С.Я. Докштейн. - Москва, 1973. - 420 с.
4. Комиссаров В.Н. Лингвистика перевода / В.Н. Комиссаров. - Москва, 1980. - 268 с.

5. Крушельницкая К.Г. Советы переводчику: Учебное пособие по нем. яз. для вузов / К.Г.Крушельницкая, М.Н.Попов. - 2-е изд., доп. - М.: Астрель, 2006. - 317 с.
6. Новосьолова А.Г., Гураль М.І. Теоретико-практичні аспекти перекладу іменних частин мови: Навчальний посібник / А.Г Новосьолова, М.І Гураль. – Чернівці: Рута, 2003. – 72 с.
7. Сорвілова Т.В. Лексико-семантичні та стилістичні проблеми перекладу / Т.В. Сорвілова Т.В. – Чернівці, 2005. – 52 с.
8. Чередниченко О.І. Про мову і переклад / О.І. Чередниченко . – К.: Либідь, 2007. – 248 с.
9. Функціонально-стильовий аспект перекладу: Навчальний посібник /Укл.: Гураль М.І., Дашенко О.І., Новосьолова А.Г., Сорвілова Т.В., Гермаківська Т.В. – Чернівці: Рута, 2005. - 96 с.
10. Ревзин И. И., Розенцвейг В. Ю. Основы общего и машинного перевода / И. И. Ревзин, В. Ю. Розенцвейг. – М.: Высшая школа, 2004. – 302 с.
11. Чернов Г.В. Основы синхронного перевода / Г.В. Чернов. – М.: Наука, 2007. – 342 с.

9. ПИТАННЯ НА ЗАЛІК

1. Практична необхідність та теоретичні передумови виникнення сучасного перекладознавства.
2. Мета, завдання, об'єкт і предмет перекладознавства.
3. Розділи перекладознавства.
4. Напрямки в розвитку науки про переклад.
5. Роль перекладу і перекладачів у сучасному житті. Зв'язок перекладу з іншими сферами діяльності людини.
6. Міждисциплінарний характер сучасної теорії про переклад.
7. Лексикографія і перекладацька діяльність. Класифікація словників та їх значення у роботі перекладача.
8. Визначення поняття «переклад».

9. Диференціальні ознаки поняття «переклад».
10. Загальна типологія перекладів.
11. Види усного перекладу. Особливості послідовного та синхронного перекладу.
12. Спільні та відмінні риси усного та письмового перекладу.
13. Жанрово-стилістична класифікація видів перекладу.
14. Рівні мовної ієрархії при перекладі (переклад на рівні фонем, морфем, слів, словосполучень, речень та тексту).
15. Інформація як основа перекладу: дефініція та типологія.
16. Денотативна інформація в перекладознавстві.
17. Конотативна інформація в перекладознавстві.
18. Прагматична інформація в перекладознавстві.
19. Поняття еквівалентності та його співвідношення з поняттям адекватності
20. Типи еквівалентності.
21. Поняття перекладацької трансформації.
22. Класифікація перекладацьких трансформацій.
23. Перекладацька діяльність в античному світі.
24. Історія перекладів Біблії.
25. Перекладацька діяльність у середньовічній Європі.
26. Перекладацька діяльність у Західній Європі в епоху Відродження.
27. Перекладацька діяльність в епоху класицизму і Просвітництва (17-18 ст.).
28. Перекладацька діяльність в Європі у другій половині 18-го ст. та в 19 ст.
29. Розвиток теорії і практики перекладу у 20 ст. і на початку 21 ст.
30. Історія перекладу в Україні.